

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě rozhodl v senátě složeném z předsedkyně senátu JUDr. Lenky Severové a soudkyně Mgr. Daniely Teterové a JUDr. Ilony Lövyové ve věci

žalobců: a) **Marek M.**, narozený dne xxx
bytem xxx
b) **nezletilá AB**, narozená dne xxx
bytem xxx
c) **Kevin K.**, narozený dne xxx
bytem xxx
d) **nezletilá CD**, narozená dne xxx
bytem xxx
e) **Rostislav K.**, narozený dne xxx
bytem xxx
f) **nezletilá EF**, narozená dne xxx
bytem xxx
všichni zastoupeni advokátem Mgr. Davidem Strupkem
sídlem Betlémské náměstí 351/6, 110 00 Praha

proti
žalovaným: 1. **Statutární město Ostrava**, IČO 00845451
sídlem Prokešovo náměstí 1803/8, 729 30 Ostrava-Moravská Ostrava
zastoupený advokátem Mgr. et Mgr. Adamem Sokolem
sídlem Vídeňská 188/119d, 619 00 Brno

2. **Základní škola Ostrava - Vítkovice, Šalounova 56 příspěvková organizace**, IČO 75027411
sídlem Šalounova 394/56, 703 00 Ostrava-Vítkovice
zastoupená advokátkou Mgr. Magdalénou Poncza
sídlem Českobratrská 1403/2, 702 00 Ostrava-Moravská Ostrava

o žalobě na ochranu proti diskriminaci

k odvolání všech žalobců proti rozsudku Okresního soudu v Ostravě ze dne 14. 8. 2019, č. j. 54 C 192/2016-251

takto:

- I. Rozsudek okresního soudu se v odstavci I. výroku **potvrzuje**.
- II. V odstavci II. až VII. výroku se rozsudek okresního soudu **mění** takto:
Žalobci a), b), c), d) e), f) a žalovaný 1. **nemají vůči sobě právo** na náhradu nákladů řízení.
Žalobce a) je povinen zaplatit na náhradě nákladů řízení 2. žalované **7.905 Kč** do tří dnů od právní moci tohoto rozsudku její advokátce.
Žalobkyně b) je povinna zaplatit na náhradě nákladů řízení 2. žalované **7.905 Kč** do tří dnů od právní moci tohoto rozsudku její advokátce.
Žalobce c) je povinen zaplatit na náhradě nákladů řízení 2. žalované **7.905 Kč** do tří dnů od právní moci tohoto rozsudku její advokátce.
Žalobkyně d) je povinna zaplatit na náhradě nákladů řízení 2. žalované **7.905 Kč** do tří dnů od právní moci tohoto rozsudku její advokátce.
Žalobce e) je povinen zaplatit na náhradě nákladů řízení 2. žalované **7.905 Kč** do tří dnů od právní moci tohoto rozsudku její advokátce.
Žalobkyně f) je povinna zaplatit na náhradě nákladů řízení 2. žalované **7.905 Kč** do tří dnů od právní moci tohoto rozsudku její advokátce.
- III. Žalobci a), b), c), d), e), f) a žalovaný 1. vůči sobě **nemají právo** na náhradu nákladů odvolacího řízení.
- IV. Žalobce a) je povinen zaplatit náklady odvolacího řízení 2. žalované ve výši **1.976 Kč** do tří dnů od právní moci tohoto rozsudku její advokátce.
- V. Žalobkyně b) je povinna zaplatit náklady odvolacího řízení 2. žalované ve výši **1.976 Kč** do tří dnů od právní moci tohoto rozsudku její advokátce.
- VI. Žalobce c) je povinen zaplatit náklady odvolacího řízení 2. žalované ve výši **1.976 Kč** do tří dnů od právní moci tohoto rozsudku její advokátce.
- VII. Žalobkyně d) je povinna zaplatit náklady odvolacího řízení 2. žalované ve výši **1.976 Kč** do tří dnů od právní moci tohoto rozsudku její advokátce.
- VIII. Žalobce e) je povinen zaplatit náklady odvolacího řízení 2. žalované ve výši **1.976 Kč** do tří dnů od právní moci tohoto rozsudku její advokátce.
- IX. Žalobkyně f) je povinna zaplatit náklady odvolacího řízení 2. žalované ve výši **1.976 Kč** do tří dnů od právní moci tohoto rozsudku její advokátce.

Odůvodnění:

1. Napadeným rozsudkem okresní soud zamítl žalobu, aby žalovaní byli povinni zaplatit každému z žalobců společně a nerozdílně částku 75.000 Kč (odstavec I. výroku), a uložil každému z žalobců povinnost zaplatit na náhradě nákladů řízení žalovaného 1. částku 1.700 Kč a na náhradě nákladů řízení žalované 2. částku 15.246 Kč, a to do tří dnů od právní moci rozsudku zástupcům žalovaných (odstavce II. – VII. výroku).

2. Rozsudek v celém rozsahu napadli žalobci odvoláním, kterým se domáhali jeho zrušení a vrácení věci okresnímu soudu k dalšímu řízení. Nesouhlasili se závěrem okresního soudu, že neunesli břemeno tvrzení; namítali, že soud nemůže žalobci vnutit jiný nárok, než jaký uplatňuje. Již v části III. žaloby kvalifikovali, že diskriminaci svých osob shledávají v segregaci, neboť jsou vzdělávání ve školní budově, kde jsou žáky výlučně Romové, což neodpovídá demografickému složení městského obvodu Vítkovice a spádového obvodu školy. Vyplývá to i z petitu žaloby, zejména z později zpět vzatého výroku II., v němž požadovali, aby diskriminace byla odstraněna tím, že bude počet romských a neromských dětí v obou budovách v proporci k etnickému složení spádového obvodu školy, nikoli tím, že jim bude umožněno studovat v kvalitnějším školním vzdělávacím programu (dále jen „ŠVP“). Připustili, že v žalobě zmínili rozdíl v kvalitě ŠVP v jednotlivých budovách a tvrdili, že někteří z nich se o přestup do budovy v Halasově ulici pokoušeli. Za této situace soud nepochybil, pokud je poučil, že v tomto elementu možnou diskriminaci spatřuje, tvrzení však musí být konkrétnější a musí být navrženy důkazy. V podání ze dne 3. 1. 2019 nicméně svůj nárok upřesnili v tom směru, že se nehodlají domáhat ochrany před diskriminací, jež by měla spočívat v tom, že jim nebylo umožněno studovat v kvalitnějším ŠVP v Halasově ulici. Odstranili tím nejasnosti, které by mohly plynout ze skutkové části žaloby, a zopakovali, že *jediný protiprávní následek, který tvrdí, spočívá ve fyzicky odděleném vzdělávání dětí, přičemž komparačním kritériem pro posouzení fyzické separace je jejich etnicita*. K tomuto navrhli důkazy o etnickém složení spádového obvodu i o zastoupení porovnávaných etnik v obou budovách školy a navrhli důkazy k etnicitě jich samotných, kterou však okresní soud v rozsudku označil za zjištěnou. Namítali, že ve vztahu k nároku, který uplatnili, proto splnili svoji povinnost tvrzení, jakož i povinnost důkazní. Zda jsou tvrzení a důkazní návrhy k otázce segregace dostačující, pak okresní soud nezkoumal pro nadbytečnost – usoudil totiž, že segregace de facto protiprávní být bez dalšího nemůže. Žalobu proto zamítl z důvodu právního nesouladu, nikoli z důvodu nedostatečných tvrzení a důkazních návrhů. Okresní soud nerespektoval vymezení nároku žalobci a prakticky zcela opominul nárok tak, jak jej vymezili žalobci, tj. *jako segregaci ve smyslu fyzické separace*. Dle žalobců okresní soud nadbytečně podrobně v rozsudku rozebíral, proč nedošlo k diskriminaci zamezením vzdělání žalobců v ŠVP „Chceme být úspěšní“, a to přesto, že jedním dechem tvrdí, že v tomto směru žalobci neunesli břemeno tvrzení, čili by se danou problematikou takto rozsáhle zabývat nemusel; nadto takový nárok žalobci neuplatnili a takovou diskriminaci nenamítají. Ke složitému rozboru uvedenému v odstavcích 27. až 29. odůvodnění rozsudku se proto žalobci z důvodu jeho nadbytečnosti nevyjadřovali. Jediný diskriminační následek, který žalobci tvrdí je fakt, že byli vzdělávání na pracovišti (budova v Šalounově ulici), které v rozhodnou dobu navštěvovaly výlučně romské děti, zatímco v druhé budově téže školy byly vzdělávány děti až na výjimky neromské, ačkoli etnické složení spádového obvodu takové dělení na základě etnického klíče neodůvodňovalo. Okresní soud bez bližšího odůvodnění výklad žalobců, že „segregace je protiprávní sama o sobě, svou pouhou existencí, přičemž diskriminován je každý příslušník posuzované skupiny, který je takovému působení vystaven, není nutné, aby bylo jednání či pasivita odpovědného subjektu individuálně zaměřeno, záměr či zavinění subjektu odpovědného za segregaci není podstatný, odpovědnost je objektivní,“ označil za nepřipustný. Předkládá-li účastník právní výklad, nota bene opřený o judikaturu ústavněprávní úrovně, soud jej nesmí nechat bez povšimnutí, jinak se vystavuje riziku, že jeho závěr bude považován za rozhodovací libovůli. Po poučení soudu u prvního ústního jednání žalobci zejména tvrdili, že povinnost rovného zacházení je také konkrétní právní povinností stanovenou zákonem; pokud by nebylo možné vyslovit diskriminaci v případě, kdy není porušen jiný právní předpis, byl by např. zcela popřen institut nepřímé diskriminace, výslovně zakázaný antidiskriminačním zákonem a právem EU, jehož pojmovým znakem je navenek neutrální praxe či opatření realizovaná v souladu s ostatními právními předpisy. Žalobci poukazovali na judikaturu Evropského soudu pro lidská práva (dále jen „ESLP“), a to nejen na rozsudky zabývající se zařazením romských dětí do méně kvalitního vzdělání, kdy okresní soud možnost diskriminace připouští (D. H. a další proti České republice, Horváth a Kiss

proti Maďarsku), ale i na rozsudky konstatující právě segregaci (Sampanis a další proti Řecku, Lavida a další proti Řecku, Sampani a další proti Řecku). ESLP dochází ohledně protiprávnosti segregace k odlišným názorům než okresní soud. V segregaci shledává porušení článku 14 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, která je součástí českého ústavního pořádku a vnitrostátní soudy jsou jejím zněním a sjednoceným výkladem vázány. Okresní soud se však vyjmenované judikatuře a ústavnímu pořádku otevřeně vzepřel. Žalobci poukázali na rozsudek Okresního soudu v Prešově sp. zn. 25 C 133/2010 (ve znění rozsudku odvolacího soudu); obdobně faktickou segregaci romských dětí ve vzdělání postihl v Maďarsku např. Krajský soud v Egeru rozsudkem z 16. 10. 2018, sp. zn. 12.P.20.489/2015/402, ve znění rozsudku Odvolacího soudu v Debrecínu ze dne 16. 9. 2019, sp. zn. Pf.I.20.123/2019/16, který odlišil dvě skupiny postižených žalobců – jedna z nich byla segregována a byla vzdělávána méně kvalitním způsobem, u druhé byla prokázána pouze segregace, přičemž oběma těmito skupinám poskytl ochranu. Nadto žalobci dovozovali, že minimálně v době od roku 2010 zde byl vysoce diskriminační úmysl 2. žalované. Poukazovali na skutečnost, že jako základní ŠVP školy, ve kterém mají být vzděláváni všichni žáci spádového obvodu, kteří aktivně nepožádají o přijetí do jiného ŠVP, je prezentován program určený pro děti ze sociálně znevýhodněného prostředí s nezájmem o studium a minimální předškolní a domácí přípravou. Jinými slovy, 2. žalovaná označuje automaticky všechny děti ze spádového obvodu za děti s takovou charakteristikou, přičemž, kdo se jí chce vyhnout, musí si „požádat o nadstandard“. To jistě záměrem 2. žalované nebylo; ve skutečnosti šlo nepochybně o politiku směřující k tomu, aby rodiče z neromských rodin, znalí místní praxe či náležitě poučení, automaticky hlásili své děti do „nadstandardního programu“, aby se vyhnuli společnému vyučování ve standardu pro spádový obvod. Ani na tuto logickou úvahu soud nereagoval. 2. žalovaná tento logický rozpor nevysvětlila. I kdyby žalovaní neodpovídali za samotný vznik faktické segregace, nezbavovalo je to povinnosti protiprávní stav odstranit. Absence takové aktivity má sama o sobě za následek přímou diskriminaci, neboť absence desegregačních opatření již je opomenutím, za něž žalovaní odpovídají. Žalobci souhlasili s okresním soudem v tom, že se v daném případě jedná o individuální nároky každého z žalobců, přičemž v případě každého z nich musí být vznik újmy tvrzen a prokázán. Okresní soud se však mylí, pokud uzavírá, že žalobci této povinnosti nedostáli; žalobci podotkli, že k bližší specifikaci nemajetkové újmy žalobci při ústním jednání dne 21. 11. 2018 vyzváni nebyli. Nesporně pak není nic chybného na tom, že žalobci presumují, že jim způsobená újma je u nich shodná, neboť porušení jejich přirozených práv spočívá ve stejném důsledku – v jejich segregovaném vzdělání. To platí tím spíše, že při posuzování nemajetkové újmy se uplatňuje objektivní hledisko, tj. zkoumá se, jak by určitou újmu vnímala každá osoba ve shodném postavení tak, aby byla vyloučena subjektivní hlediska (např. některý z žalobců je citlivější povahy, apod.). Tato presumpce samozřejmě nevylučuje, aby soud dospěl k závěru, že důsledky segregace se osobnostní sféry jednotlivých žalobců dotkly v odlišné intenzitě. Žalobci vymezili, v čem majetková újma spočívá. Segregace brání integraci etnických menšin a posiluje stereotypy a rasismus. Sama o sobě působí újmu, neboť ochuzuje oběť o výhody začlenění do společnosti a společné interakce s příslušníky dalších skupin, prohlubuje i sociokulturní znevýhodnění. Stejně jako jiné formy diskriminace, i segregace má ponižující účinky, příslušník fyzicky separované skupiny dostává informaci, že diskriminující aktér shledává zájem či potřebu na jejím oddělení a odlišném zacházení, a to právě pro znaky, jimiž se tato skupina od většiny, od níž je separována, odlišuje. Žalobci poukázali na rozhodnutí ESLP, který v nalezených případech segregace náhradu nemajetkové újmy přiznává, a to aniž by bylo nutno nároky individualizovat (také v případě D. H. a další přiznal shodnou náhradu všem stěžovatelům bez ohledu na individuální okolnosti). Ze subsidiárního charakteru řízení před ESLP přitom vyplývá, že každý má právo domoci se před vnitrostátními soudy zásadně stejné ochrany jako před ESLP. Žalobci také v žalobě uvedli, jak k částce 75.000 Kč dospěli; odvodili ji od náhrady přiznané ESLP v případě D. H. a další. Dále pak uvedli, že jejich požadavek rozhodně není excesivní, přičemž poukázali na rozhodnutí Odvolacího soudu v Debrecínu, který uzavřel, že následky segregace jsou obecně

známy, není proto nutný individualizovaný důkaz k otázce, jakou nemajetkovou újmu každý ze žalobců segregací utrpěl; jakmile je prokázáno, že k segregaci (event. nižší úrovni ve vzdělání došlo), lze přiznat náhradu vycházející z judikatury k otázkám nemajetkové újmy bez nutnosti zkoumat případ každého z žalobců samostatně. Každému ze žalobců, který byl segregován a vzděláván v méně kvalitním programu, přiznal náhradu ve výši 1.515 € za každý školní rok. Žalobcům, u nichž byla prokázána pouze segregace, pak 910 € za každý školní rok pro každého z nich. Dále žalobci namítali, že okresní soud měl přistoupit k moderaci výše nákladů řízení. Prosté násobení tarifních nákladů řízení počtem žalobců jen proto, že nároky žalobců jsou formálně samostatné, za situace, kdy jde o jejich společné úsilí a kdy ani žalovaná strana není – až na zmíněné výjimky - nucena k individualizované činnosti, je proto postupem nepřiměřeně demotivujícím žalobce od dalšího hájení svých práv.

3. 1. žalovaný ve vyjádření k odvolání navrhl potvrzení napadeného rozsudku jako správného. Za situace, kdy žalobci nevyhověli výzvě soudu podle § 118a odst. 1 a 3 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, v platném znění (dále jen „o. s. ř.“), tím, že neupřesnili, v jakém konkrétním jednání toho kterého žalovaného spatřují protiprávnost a jakou konkrétní zákonem uloženou povinnost měli žalovaní porušit a nepředložili ani žádné důkazy k otázce, zda a kdy se měli žalobci pokusit o vzdělání v ŠVP v Halasově ulici, resp. zda jim takovéto vzdělání mělo být odmítnuto, neměl soud I. stupně jinou možnost, než konstatovat, že žalobci neunesli důkazní břemeno. V bodě 29. odůvodnění napadeného rozsudku se okresní soud v žalobci tvrzeném a prokazovaném rozsahu následně vypořádal s otázkou potencionální diskriminace, které měli být žalobci vystaveni, když přehledně odůvodnil, proč právě v případě každého z nich k tvrzené diskriminaci nemohlo dojít. Tvrzení žalobců v odvolání, že tvrzený protiprávní stav by měl vyplývat z toho, že byli segregováni tím, že byli odděleně vzděláváni v budově na Šalounově ulici, když komparačním kritériem měla být jejich etnicita, přesněji jejich tvrzená příslušnost k romskému etniku, je v přímém rozporu se školským zákonem upravenými principy přihlašování žáků k zápisu do školských zařízení. Ust. § 36 odst. 5 školského zákona jednoznačně umožňuje zákonným zástupcům (rodičům) zvolit pro žáka (dítě) jinou než spádovou školu, a tedy ze strany žalovaného 1. je fakticky neovlivnitelné, aby aktivně reguloval složení žáků z etnického pohledu, když takovýto zásah by sám o sobě mohl být naopak považován za diskriminační. Pasivitu zákonných zástupců žalobců, kteří měli možnost přihlásit své dítě do libovolné školy nebo nechat přestoupit na jinou školu nelze nahrazovat soudní cestou. Žalobci by mohli být diskriminováni pouze ve chvíli, když by jim byla v rozporu se zákonem odepřena možnost zvolit si základní školu, kterou navštěvovali, resp. bez zákonného důvodu odepřena možnost přestoupit na jinou základní školu (charakterově by se jednalo o diskriminaci přímou). Nic z toho však v řízení nebylo prokázáno, když žalobci deklarovali ve svém doplnění žaloby ze dne 3. 1. 2019, že nemají v úmyslu prokazovat ani tvrdit, kdy a jak projevíli zájem o přijetí do ŠVP „Chceme být úspěšní“, neboť to označili za nepodstatné; netvrdili ani jakoukoli jinou neúspěšnou snahu změnit školní zařízení. Okresní soud v napadeném rozsudku náležitě vysvětlil, z jakého důvodu nemohl žalobě vyhovět i stran jimi obecně deklarovaného nároku týkajícího se tvrzené segregace; konkrétně tak činil podrobně v bodě 27. napadeného rozhodnutí. Dle žalovaného 1. není dán důvod k moderaci výše nákladů právního zastoupení.
4. Žalovaná 2. u ústního jednání navrhla potvrzení napadeného rozsudku a odkázala na veškerá svá předchozí vyjádření ve věci. Zdůraznila, že žalobci netvrdili a neprokázali, že by žalovaná 2. zjišťovala etnickou příslušnost jejich žáků, ani k tomu není oprávněná a nečiní tak. Z hlediska školského zákona je umístění dítěte v příslušné škole zcela v dispozici rodičů a škola nemá žádný právní nástroj k rozřazení dětí, vše je věcí dodržování školského zákona. Není v pravomoci 2. žalované, aby regulovala složení školy na základě etnika či etnické příslušnosti. Škola jako zařízení je povinna přijmout žáka, který splní podmínky pro zahájení povinné školní docházky a nemůže z žádného důvodu regulovat složení žáků ve škole.

5. Odvolací soud po zjištění, že odvolání žalobců bylo podáno osobami oprávněnými, odvolání je přípustné a včasné, přezkoumal napadený rozsudek v celém rozsahu dle ust. § 212a odst. 1, 3 a 5 o. s. ř. se závěrem, že odvolání není důvodné.
6. Přestože žalobci v žalobě podrobně popisovali odlišnou kvalitu vzdělávacích programů žalované 2., v podání ze dne 3. 1. 2019 (viz č. l. 214 – 216 spisu) v reakci na poučení dle ust. § 118a odst. 1 a 3 o. s. ř., které se jim dostalo u ústního jednání před okresním soudem dne 21. 11. 2018, uvedli, že nemají v úmyslu podrobněji tvrdit a prokazovat, zda, kdy a jak projevíli zájem o přijetí do ŠVP „Chceme být úspěšní“ (přičemž dle žalobců celý systém dvou vzdělávacích programů ve dvou budovách je umělou zástěrkou pro oddělené vzdělávání romských a neromských dětí), neboť to není podstatné, když protiprávní není to, že se nevzdělávají v lepším vzdělávacím programu; protiprávní je dle nich fakt, že jsou vzdělávání odděleně (v budově na Šalounově ulici), na základě fyzické separace, přičemž kritériem – ať již přímým a záměrným nebo jako nepřímý důsledek – je jejich etnicita, ačkoliv etnické složení spádové lokality je odlišné a je nepodstatné, co k tomuto protiprávnímu jednání vedlo – zda zavedení dvou vzdělávacích programů (ať jako zástěrka, nebo jako nástroj diskriminace nebo jako umně míněný akt s nežádoucím nepřímým důsledkem) či dokonce výkon svobody rodičů neromských dětí vyhnout se spádové škole přihlášením mimo spádový obvod, jež má za následek nežádoucí efekt známý jako tzv. white flight. Dle žalobců odpovědné subjekty mají povinnost zabránit vzniku protiprávního stavu, žalovaná 1. proto, že je odpovědný za organizaci školství na území města, žalovaná 2. jako provozovatel školského zařízení v obou posuzovaných budovách, tedy pokud jde o období od roku 2010, kdy bylo otevřeno pracoviště v Halasově ulici, je za diskriminaci dle žalobců odpovědná především žalovaná 2.
7. Okresní soud učinil zcela správná skutková zjištění, na která odvolací soud odkazuje, přičemž rozsah dokazování považuje za dostatečný pro rozhodnutí ve věci. Odvolací soud neprovedl další, okresním soudem neprovedené, navržené důkazy, neboť tyto jsou s ohledem na právní hodnocení věci nadbytečné.
8. Okresní soud rovněž na uplatněný nárok žalobců aplikoval přílehlavá ustanovení zákona č. 198/2009 Sb., o rovném zacházení a o právních prostředcích ochrany před diskriminací a změně některých zákonů (dále jen „antidiskriminační zákon“), a to ust. §§ 1 odst. 1 písm. i), 2 odst. 3 a 10 odst. 1 a 2., a rovněž přílehlavá ustanovení zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (dále jen „školský zákon“).
9. Dle ust. § 2 odst. 2 věta první antidiskriminačního zákona - diskriminace je přímá a nepřímá.
10. Dle ust. § 2 odst. 3 výše uvedeného zákona - přímou diskriminací se rozumí takové jednání, včetně opomenutí, kdy *se s jednou osobou zachází méně příznivě, než se zachází nebo zacházelo nebo by se zacházelo s jinou osobou ve srovnatelné situaci*, a to z důvodu rasy, etnického původu, národnosti, pohlaví, sexuální orientace, věku, zdravotního postižení, náboženského vyznání, víry či světového názoru, a dále v právních vztazích, ve kterých se uplatní přímo použitelný předpis Evropské unie z oblasti volného pohybu pracovníků, i z důvodu státní příslušnosti.
11. Dle ust. § 3 odst. 1 výše uvedeného zákona - nepřímou diskriminací se rozumí takové jednání nebo opomenutí, kdy na základě zdánlivě neutrálního ustanovení, kritéria nebo praxe je z některého z důvodů uvedených v § 2 odst. 3 *osoba znevýhodněna oproti ostatním*. Nepřímou diskriminací není, pokud toto ustanovení, kritérium nebo praxe je objektivně odůvodněno legitimním cílem a prostředky k jeho dosažení jsou přiměřené a nezbytné.
12. Dle ust. § 36 odst. 4 školského zákona - zákonný zástupce je povinen přihlásit dítě k zápisu k povinné školní docházce, a to v době od 1. dubna do 30. dubna kalendářního roku, v němž má dítě zahájit povinnou školní docházku.
13. Dle odst. 5 výše uvedeného zákonného ustanovení - žák plní povinnou školní docházku v základní škole zřízené obcí nebo svazkem obcí se sídlem ve školském obvodu (§ 178 odst. 2),

v němž má žák místo trvalého pobytu, v případě cizince místo pobytu žáka (dále jen "spádová škola"), *pokud zákonný zástupce nezvolí pro žáka jinou než spádovou školu*. Pokud je dítě přijato na jinou než spádovou školu, oznámí ředitel této školy tuto skutečnost řediteli školy spádové, a to nejpozději do konce května kalendářního roku, v němž má dítě zahájit povinnou školní docházku.

14. Výše uvedené zákonné ustanovení definuje pojem „spádová škola“. Jedná se o základní školu zřízenou obcí nebo svazkem obcí se sídlem ve školském obvodu, v němž má žák místo trvalého pobytu. Spádová škola je nástrojem, pomocí kterého plní obec svou zákonnou povinnost stanovenou v § 178 školského zákona zajistit podmínky pro plnění povinné školní docházky dětí s místem trvalého pobytu na jejím území a dětí umístěných na jejím území ve školských zařízeních pro výkon ústavní výchovy a ochranné výchovy. Spádovou školou tedy nemůže být základní škola jiného zřizovatele než obce nebo svazku obcí. Smysl spádové školy spočívá v tom, *že dítě s místem trvalého pobytu ve školském obvodu této základní školy má právo na přednostní přijetí k základnímu vzdělávání v této škole* za podmínek stanovených v § 36 odst. 7 školského zákona a zároveň povinnost se v této škole vzdělávat *v případě, že zákonný zástupce dítěte nezvolí pro dítě jinou základní školu*. Toto ustanovení tedy zároveň v souladu s článkem 33 odst. 1 Listiny základních práv a svobod *vyslovně umožňuje zákonnému zástupci dítěte volbu základní školy, do níž přiblíží dítě k zápisu k povinné školní docházce*, potažmo do prvního ročníku základního vzdělávání. Je tedy zcela na rozhodnutí zákonného zástupce dítěte, zda zvolí spádovou školu či jinou základní školu zřizovanou obcí nebo svazkem obcí nebo zda zvolí základní školu zřizovanou jiným zřizovatelem (například tzv. soukromou či církevní školu).
15. Dle článku 14 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (dále jen „Úmluva“), která je nejdůležitější lidskoprávní úmluvou sjednanou v rámci Rady Evropy a která byla publikována ve Sbírce zákonů jako sdělení ministerstva zahraničních věcí č. 209/1992 Sb., – užívání práv a svobod přiznaných touto Úmluvou musí být zajištěno bez diskriminace založené na jakémkoli důvodu, jako je pohlaví, rasa, barva pleti, jazyk, náboženství, politické nebo jiné smýšlení, národnostní nebo sociální původ, příslušnost k národnostní menšině, majetek, rod nebo jiné postavení.
16. Dle článku 3 Mezinárodní úmluvy o odstranění všech forem rasové diskriminace, která byla publikována ve Sbírce zákonů jako vyhláška ministerstva zahraničních věcí č. 95/1974 Sb. – smluvní státy zvláště odsuzují rasovou segregaci a apartheid a zavazují se na územích spadajících pod jejich pravomoc předcházet, zakázat a vymýtit všechny praktiky tohoto druhu.
17. Odvolací soud má ve shodě s okresním soudem za to, že žalobci jsou ve věci aktivně legitimováni, neboť všichni danou školu v určitém období navštěvovali a tvrdí, že během jejich docházky došlo k jejich diskriminaci. Úvaze okresního soudu, na základě které uzavřel, že žalobce lze považovat za příslušníky romského etnika, nelze ničeho vytknout; s tímto závěrem okresního soudu nepolemizuje žádný z účastníků, žalobci jej výslovně (a logicky v souladu s jejich podáními) označili v odvolání za správný.
18. Co se týče pasivní legitimace žalovaných, nelze než souhlasit s žalobci, že žalovaný 1., který v rámci svých pravomocí založil školu provozovanou žalovanou 2. pro spádovou oblast Vítkovice, je odpovědný za fungování vzdělávacího systému na území města Ostrava, a žalovaná 2. provozuje školské zařízení v budovách zmíněných žalobci.
19. Odvolací soud souhlasí s odvolateli v tom, že v podání ze dne 3. 1. 2019 (k tomu viz výše) svůj nárok upřesnili v tom směru, že se nehodlají domáhat ochrany před diskriminací, jež by měla spočívat v tom, že jim nebylo umožněno studovat v kvalitnějším ŠVP v Halasově ulici, čímž odstranili nejasnosti, které by mohly plynout ze skutkové části žaloby, a uvedli, že *jediný protiprávní následek, který tvrdí, spočívá ve fyzicky odděleném vzdělávání dětí, přičemž komparačním kritériem pro posouzení fyzické separace je jejich etnicita*. Žalobci tedy svůj nárok odůvodnili tvrzením, že v průběhu jejich školní docházky došlo segregaci ve smyslu fyzické separace, neboť byli

vzdělávání na pracovišti (budova v Šalounově ulici), které v rozhodnou dobu měly navštěvovat výlučně romské děti, zatímco v druhé budově téže školy byly vzdělávány děti až na výjimky neromské, ačkoli etnické složení spádového obvodu takové dělení na základě etnického klíče neodůvodňovalo.

20. Základní formy diskriminace jsou diskriminace přímá a nepřímá (viz ust. § 2 odst. 2 antidiskriminačního zákona, který stanoví formy diskriminace, resp. jaká jednání se považují za diskriminaci). V judikatuře, literatuře a antidiskriminačním právu jiných států se objevují další formy diskriminace, českým antidiskriminačním zákonem nezmiňované, přičemž jako zvláštní formu diskriminace je možné upravit a definovat segregaci jakožto systematické oddělování příslušníků a příslušnic určité skupiny ohraničené zakázaným diskriminačním důvodem. Dle komentáře ASPI k ust. § 2 antidiskriminačního zákona pokud by k takovému systematickému oddělování docházelo v českém prostředí, bylo by i za neexistence segregace jako zákonem uznané formy diskriminace postižitelné, pokud by se dalo vyložit např. jako důsledek nepřímé diskriminace.
21. Podle Evropské komise proti rasismu a nesnášenlivosti při Radě Evropy je segregace definována jako „akt, kterým osoba odděluje jiné osoby na základě rasy, barvy nebo etnického či národního původu“ //viz *European Commission against Racism and Intolerance (ECRI) [online]. Rada Evropy [cit. 2016-11-28]. Dostupné online//*. Na rozdíl od separace je rasová segregace nedobrovolná.
22. Tvzení žalobců, že segregace brání integraci etnických menšin a posiluje stereotypy a rasismus, že sama o sobě působí újmu, neboť ochuzuje oběť o výhody začlenění do společnosti a společné interakce s příslušníky dalších skupin, prohlubuje i sociokulturní znevýhodnění, je naprosto správné. Ve shodě s žalobci odvolací soud považuje segregaci za protiprávní, avšak má za to, že v daném případě k segregaci nedošlo.
23. Žalobci a), c), d), e) a f), kteří byli přijati na základě žádosti jejich rodičů do 1. ročníku základní školy před školním rokem 2010/2011, objektivně nemohli být vzděláváni v jiné budově, tj. v budově na Halasově ulici, neboť výuka v budově na Halasově ulici, která probíhá dle ŠVP „Chceme být úspěšní“, započala až ve školním roce 2010/2011; jejich přijetí ke studiu v budově na Šalounově ulici bylo tedy výlučně důsledkem rozhodnutí rodičů nezletilých dětí, a to v souladu s ust. § 36 odst. 5 školského zákona. Žalovaní tento stav nebyli schopni ovlivnit a podstatné je, že žalobci nebyli ke vzdělávání v předmětné základní škole nijak nedobrovolně „nuceni.“ Okresní soud správně uvedl, že z ust. § 36 odst. 5 školského zákona plyne, že rozhodnutí, na které konkrétní škole bude dítě plnit základní školní docházku, je zcela v dispozici rodičů dítěte s tím, že mohou zvolit jinou než spádovou školu. Pro úplnost lze dodat, že okresní soud zcela v souladu s obsahem spisu uvedl, že ani jeden z žalobců netvrdil, a to po poučení okresního soudu dle ust. § 118a odst. 1 o. s. ř., a tedy ani neprokázal, že by měl zájem přestoupit do jiného ŠVP, tedy do ŠVP „Chceme být úspěšní“, jehož výuka probíhala od 1. 9. 2010 v budově na Halasově ulici. Okresní soud rovněž správně zdůraznil, že je právem rodičů zvolit si školu, na kterou podají žádost o přijetí do 1. ročníku základní školy, stejně tak je jejich právem podat žádost o přestup žáka základní školy do jiné základní školy (viz ust. § 49 školského zákona); právní řád, jakož i mezinárodní úmluvy, které okresní citoval v bodě 27. odůvodnění napadeného rozhodnutí, kladou důraz na primární roli a zodpovědnost rodičů při výchově svých dětí. Odvolací soud se ztotožňuje se závěry okresního soudu, že stát nemůže zasáhnout do rozhodnutí rodičů, neboť takový zásah by byl v rozporu se zásadou, že stát musí respektovat názor rodičů na vzdělání a výuku. Nelze také přehlédnout, že ŠVP „Přes tři schody do života“, podle kterého probíhala v rozhodném období výuka v budově na Šalounově ulici, je vzdělávacím programem podle ust. § 3 školského zákona, stejně jako ŠVP „Chceme být úspěšní“, což bylo mezi účastníky nesporné. *Odvolací soud uzavírá, že žalovaní se nedopustili přímé diskriminace, neboť žalovaný 1. nestanovil školské obvody podle etnicity, což žalobci ani netvrdili (viz žaloba), a žalovaná 2. „nerozdělovala“ žáky do jednotlivých budov podle etnicity žáků, přičemž ve vztahu k žalobcům a), c), d), e) a f)*

ani k žádnému „rozdělování“ (např. na základě etnický neutrálního kritéria) do budov nemohlo dojít, neboť v době, kdy zahájili povinnou školní docházku výuka probíhala toliko v budově na Šalounově ulici, z důvodu čehož ve vztahu k nim za dané skutkové situace nejde ani uvažovat o diskriminaci nepřímé. Toliko ve vztahu k žalobkyni b), která jediná zahájila povinnou školní docházku ve školním roce 2010/2011, lze uvažovat o tom, že v důsledku nepřímé diskriminace, pokud by k ní došlo, mohlo dojít k tvrzenému systematickému oddělování romských a neromských dětí, které by bylo i za neexistence segregace jako zákonem uznané formy diskriminace postižitelné, jak je již uvedeno výše. Ve vztahu k žalobkyni b) bylo podstatné, že v řízení bylo prokázáno, že zápisy do obou výukových programů byly prováděny podle rozhodnutí zákonných zástupců (rodičů) jednotlivých dětí při zápisu do 1. třídy (viz závěr o skutkovém stavu věci v napadeném rozsudku, který žalobci nijak nezpochybnili, naopak v odvolání uvedli, že rodiče neromských dětí hlásili své děti do „nadstandardního programu“), přičemž jediným kritériem pro zařazení žáka do jednoho ze dvou výukových programů byl dosažený počet bodů při zápisu, při kterém žalovaná 2. postupovala v souladu se školským zákonem. Následně ředitel školy na základě ust. § 164 odst. 1 ve spojení s ust. § 165 odst. 2 písm. e) školského zákona rozhodl o umístění dětí do jednotlivých tříd, které jsou v jednotlivých budovách žalované 2. (výuka dle ŠVP „Přes tři schody do života“ probíhala v budově na Šalounově ulici a výuka dle ŠVP „Chceme být úspěšní“ probíhala na Halasově ulici). Výše uvedené kritérium bylo zcela objektivně odůvodněno legitimním cílem, kterým byla výuka cizího jazyka od první třídy a výuka druhého cizího jazyka na druhém stupni, k jehož dosažení je nezbytná daná školní zralost, která byla hodnocena při zápisu body. Odvolací soud tak ve vztahu k žalobkyni b) shrnuje, že bylo prokázáno, že žalovaná 2. při roztrídění do tříd neuplatnila etnické hledisko, nejde tedy o diskriminaci přímou; k roztrídění do tříd použila kritérium, které sledovalo legitimní cíl a prostředky k jeho dosažení byly přiměřené a nezbytné, protože nedošlo ani k diskriminaci nepřímé. K tvrzenému oddělení dětí tak nedošlo v důsledku diskriminace (přímé či nepřímé) a nejedná se tak o segregaci. S žalobci nebylo zacházeno méně příznivě, než se zacházelo s jinou osobou ve srovnatelné situaci a žalobci nebyli znevýhodněni oproti ostatním; o objektivitě výše zmíněného kritéria svědčí i žalobci tvrzený fakt, že v budově na Halasově ulici byli vzděláváni i žáci romského etnika a odvolací soud s ohledem na výsledky dokazování konstatuje, že uvedený fakt prokazuje absenci nepřímé diskriminace, kdy rozhodující byl počet dosažených bodů při zápisu do 1. ročníku či školní výsledky při žádosti o přearažení, která nadto u žádného z žalobců nebyla tvrzena a tedy ani prokázána. Žalobci tvrzená situace, kterou žalobci vnímají jako „znepokojivou“, nesplňuje podmínky diskriminace ve smyslu antidiskriminačního zákona.

24. Odvolací soud má za to, že rozsudek ESLP ve věci D. H. a ostatní proti České republice ze dne 13. 11. 2007, ve kterém soud dospěl k závěru, že Česká republika porušila zákaz diskriminace stěžovatelů ve spojení s jejich právem na vzdělání, vycházel z jiné skutkové situace. Konkrétně stížnost podalo 18 romských dětí nespokojených s jejich zařazením do zvláštních škol. ESLP se zabýval otázkou, zda došlo k porušení zákazu diskriminace ve spojení s právem na vzdělání (článek 14 Úmluvy ve spojení s článkem 2 Protokolu č. 1 k Úmluvě). Stěžovatelé tvrdili, že mnoho romských dětí je z důvodu jejich rasy neoprávněně zařazováno do zvláštních škol, ve kterých pak romské děti převažují. Dle jejich názoru se s romskými dětmi v oblasti vzdělávání zachází v České republice odlišně než s dětmi většinového etnika. Pokud jde o údaje, na které se stěžovatelé odvolávali, podle ESLP je i přes jejich nepřesnost zřejmé, že počet romských dětí ve zvláštních školách byl nepřiměřeně vysoký, a že romské děti představovaly většinu žáků těchto škol. To vytváří silnou domněnku nepřímé diskriminace, díky níž dochází k přenosu důkazního břemene na žalovanou vládu, která musí dokázat, že dopad školské legislativy byl důsledkem objektivních faktorů nespojených s etnickým původem. ESLP připustil, že zřízení zvláštních škol bylo motivováno potřebou nalézt řešení pro děti se specifickými vzdělávacími potřebami. Nicméně, jak dříve konstatovala sama vláda, a také jiné orgány Rady Evropy psychologické testy byly koncipovány pro většinovou společnost a nebraly v úvahu specifika romské populace

(Romové dle ESLP z historických důvodů představují znevýhodněnou a zranitelnou menšinu, která vyžaduje zvláštní úpravu). Ani souhlas rodičů těchto dětí se zařazením do zvláštních škol nelze považovat za dostatečný; jednak tito rodiče zřejmě nebyli schopni posoudit význam takového rozhodnutí, jednak se nelze vzdát práva nebýt podroben rasové diskriminaci. Soud také v této věci konstatoval, že zaregistroval, že zvláštní školy již byly v České republice zrušeny. Výsledek rozhodnutí byl ten, že bylo prokázáno, že česká školská legislativa měla v daném období nepřiměřeně negativní dopad na romskou komunitu a stěžovatele, kteří jsou jejími příslušníky, nutně trpěli stejným diskriminačním zacházením. Proto také došlo v jejich případě k porušení čl. 14 Úmluvy ve spojení s čl. 2 Protokolu č. 1. Odvolací soud poukazuje na bod 205. výše označeného rozsudku, v němž ESLP konstatoval, že Česká republika není jedinou evropskou zemí, která se potýká s potížemi při poskytování vzdělání romským dětem a s uspokojením konstatoval, že na rozdíl od některých zemí se Česká republika rozhodla tento problém řešit. Soud uznal, že ve snaze o sociální a pedagogickou integraci znevýhodněné skupiny, jakou představují Romové, se žalovaný stát musel potýkat s řadou obtíží souvisejících mimo jiné s kulturními specifiky této menšiny a s jistou nevraživostí ze strany rodičů neromských dětí. V bodě 208. ESLP se zájmem poznamenal, že nová právní úprava v České republice zvláštní školy zrušila a obsahuje ustanovení o vzdělávání dětí se zvláštními vzdělávacími potřebami včetně sociálně znevýhodněných dětí v rámci základních škol.

25. Ani závěry, k nimž dospěl ESLP v dalších rozsudcích, na které odkazovali žalobci, nelze na tuto věc vztáhnout, neboť vycházely z odlišné skutkové situace. V případě Horváth a Kiss proti Maďarsku se ESLP zabýval zařazováním romských dětí do zvláštních škol. V rozsudku ve věci Sampanis a další proti Řecku, odsoudil ESLP segregaci romských dětí v řeckých školách, nicméně jednalo se o případ romských dětí, jimž bylo v letech 2004 – 2005 odepřeno vzdělávání v místní základní škole a místo do ní byly odeslány do provizorní školy ze stavebních kontejnerů navštěvované pouze romskými dětmi, a proto závěry tohoto rozsudku rovněž nejde na projednávanou věc vztáhnout.
26. Pokud žalobci poukazovali na to, že v Maďarsku faktickou segregaci romských dětí ve vzdělání postihl např. Krajský soud v Egeru rozsudkem z 16. 10. 2018, sp. zn. 12.P.20.489/2015/402, ve znění rozsudku Odvolacího soudu v Debrecínu ze dne 16. 9. 2019, sp. zn. Pf.I.20.123/2019/16, pak dle odvolacího soudu šlo opět o jinou skutkovou situaci, kdy třídy v základní škole byly rozděleny na romské a neromské, romské děti nepustili na školní maškarní ples, nemohly jet na školní výlet a nemohly se zúčastnit ani hodin informatiky s odůvodněním, že by to stejně nepochopily (v této souvislosti není nezajímavá reakce maďarského premiéra Viktora Orbána, jenž je pro toto rozhodnutí samozřejmě naprosto irelevantní, který uvedl, že pokud někoho zařadí do třídy na základě etnického původu, je to segregace, pokud tento krok učiní na základě schopností žáka, o segregaci se nejedná).
27. Odvolací soud má za to, že rovněž v rozsudku Okresního soudu v Prešově ze dne 5. 12. 2011, sp. zn. 25 C 133/2010 ve spojení s rozsudkem Krajského soudu v Prešově ze dne 30. 10. 2012, sp. zn. 20 Co 126/2012, soudy posuzovaly jinou skutkovou situaci, neboť žalované (škola a obec) svými tvrzeními diskriminaci přiznaly, tedy neprokázaly neexistenci diskriminace, když uvedly podle nich „praktické“ důvody na oddělené vyučování romských dětí, a to děti romských rodičů souhlasí, romské děti spolu lépe vychází, nejsou konflikty mezi neromskými dětmi, neromské děti nejsou „bržděné“ zaostalejšími romskými dětmi apod.
28. Z výše uvedených důvodů odvolací soud v odstavci I. výroku, tj. ve věci samé, potvrdil jako správný dle ust. § 219 o. s. ř., a to aniž by se pro nadbytečnost zabýval odvolací námitkou týkající se bližší specifikace nemajetkové újmy.
29. K námitce žalobců, že věc by měla být předložena Soudnímu dvoru Evropské Unie (dále jen „SDEU“) s předběžnou otázkou, odvolací soud uvádí, že problematice podávání předběžných otázek se věnoval Ústavní soud zejména v nálezu ze dne 29. listopadu 2011 sp. zn.

II. ÚS 1658/11, v němž mj. podotkl, že přistoupením České republiky k Evropské unii vzniklo českým soudům oprávnění, a za určitých okolností i povinnost, obracet se na SDEU s předběžnými otázkami. Na základě čl. 267 třetí odstavce Smlouvy o fungování Evropské unie (dále též jen „SFEU“) je soud členského státu, jehož rozhodnutí nelze napadnout opravnými prostředky podle vnitrostátního práva, povinen předběžnou otázku položit SDEU (souhrn výjimek z povinnosti předložit předběžnou otázku pak ESD rozpracoval ve svém rozhodnutí C-283/81, Srl CILFIT and Lanificio di Gavardo SpA v. Ministry of Health, [1982] 3415). Soudy poslední instance musí odůvodnit odmítnutí položit předběžnou otázku a založit je na výjimkách uvedených v judikatuře ESD. To vyplývá ze samotného účelu řízení o předběžné otázce, jímž je především zajistit jednotnou aplikaci norem Unie vnitrostátními soudy členských států a [účelem třetího odstavce čl. 267 je] „zabránit vzniku většího množství vnitrostátní judikatury, která by byla v rozporu s komunitárním právem“ (107/76 Hoffmann-La Roche v. Centrafarm, [1977]).

30. Antidiskriminační zákon mj. zpracovává příslušné předpisy Evropské unie (viz ust. § 1 odst. 1 antidiskriminačního zákona), přičemž ve vztahu k předmětu řízení se jedná o směrnici Rady 2000/43/ES ze dne 29. června 2000, kterou se zavádí zásada rovného zacházení s osobami bez ohledu na jejich rasu nebo etnický původ. Jelikož povinnost podat předběžnou otázku podle čl. 267 SFEU, pokud vyvstala otázka týkající se práva Evropské unie spadající pod rozsah čl. 267 SFEU, je vázána na to, že proti rozhodnutí příslušného soudu není možné podat opravné prostředky podle vnitrostátního práva, není odvolací soud, proti jehož rozhodnutí je přípustný opravný prostředek, povinen předběžnou otázku SDEU položit (a pokud tak neučinil, není povinen odmítnutí odůvodnit), a zároveň odvolací soud konstatuje, že svého oprávnění nevyužil, neboť má za to, že výklad zaujatý v tomto rozhodnutí není odlišný od právního názoru ve výše uvedených rozhodnutích jiných členských států EU, zejména proto, že se jedná o jinou skutkovou a právní situaci.
31. Jelikož výroky o náhradě nákladů řízení nejsou správné, změnil odvolací soud odstavce II. až VII. výroku rozsudku dle ust. § 220 odst. 1 o. s. ř. tak, že ve vztahu mezi žalobci a žalovaným 1. žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení a ve vztahu mezi žalobci a žalovanou 2. uložil každému z žalobců povinnost zaplatit žalované 2. na náhradě nákladů řízení 7.905 Kč.
32. Ústavní soud ve svých nálezech opakovaně konstatoval, že u statutárních měst a jejich městských částí lze presumovat existenci dostatečného materiálního a personálního vybavení a zabezpečení k tomu, aby byla schopna kvalifikovaně hájit svá rozhodnutí, práva a zájmy, aniž by musela využívat právní pomoci advokátů; nebude-li jimi v příslušném řízení prokázán opak, nejsou náklady na zastoupení advokátem nákladem účelně vynaloženým (např. nález sp. zn. III. ÚS 2984/09 ze dne 23. 11. 2010). Žalovaný 1. má k plnění svých pravomocí, jakož i výkonu jiných práv, specializované orgány a odborný aparát. Žalovaný 1. má zřízen legislativní a právní odbor, který má právní oddělení, jehož vedoucí je Mgr. Vladimíra C.; úkolem právního oddělení je mj. poskytovat právní služby těm odborům magistrátu, do nichž není zařazena osoba s právníkym vzděláním. Spor se týká oblasti školství, přičemž žalovaný 1. má zřízen odbor školství a sportu, jehož oddělení školství řeší mj. rozvoj rovného přístupu ke vzdělávání ve městě. Z výše uvedeného lze usuzovat, že buď na odboru školství a sportu pracuje osoba s právníkym vzděláním, nebo příslušnými znalostmi disponuje pracovník právního oddělení. Tedy dle odvolacího soudu lze presumovat existenci dostatečného personálního vybavení a zabezpečení na straně žalovaného 1. k tomu, aby byl schopen hájit svá práva, aniž by musel využít právní pomoci, přičemž zástupce žalovaného 1. nepochybně při znalosti výše uvedené judikatury netvrdil a neprokazoval ve vztahu k účelnosti nákladů na právní zastoupení ničeho. Odvolací soud proto uzavírá, že náklady žalovaného 1., který měl dle ust. § 142 odst. 1 o. s. ř. právo na náhradu nákladů řízení, vynaložené na právní zastoupení nejsou účelně vynaložené a rozhodl tak, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

33. Rovněž procesně úspěšné žalované 2., která má dle ust. § 142 odst. 1 o. s. ř. právo na náhradu nákladů řízení, vznikly v řízení náklady ve výši 47.432 Kč, tato částka představuje odměnu ve výši 38.000 za 4 úkony právní služby po 9.500 Kč dle ust. § 9 odst. 4 písm. a) ve spojení s § 12 odst. 3 a § 7 bod 6. //odměna za jeden úkon byla počítána z tarifní hodnoty 300.000 Kč, tj. 50.000 Kč dle ust. § 9 odst. 4 písm. a) x 6 //vyhlášky č. 177/1996 Sb., a to za převzetí a přípravu zastoupení, vyjádření ve věci, účast u dvou ústních jednání, 1.200 Kč náhradu hotových výdajů za 4 výše uvedené úkony právní služby dle ust. § 13 odst. 4 vyhlášky č. 177/1996 Sb. a 8.232 Kč 21% DPH, které je advokát povinen odvést z odměny a náhrady hotových výdajů dle ust. § 137 odst. 3 o. s. ř. Každý z žalobců (jde o samostatné společenství) byl proto zavázán zaplatit žalované 2. na náhradě nákladů řízení 7.905 Kč.
34. O náhradě nákladů odvolacího řízení ve vztahu mezi žalobci a žalovaným 1. bylo rozhodnuto tak, že žádný z nich nemá právo na náhradu nákladů řízení, neboť náklady žalovaného 1., který měl dle ust. § 142 odst. 1 o. s. ř. právo na jejich náhradu, vynaložené na právní zastoupení nejsou účelné, a to z důvodů uvedených výše.
35. Žalované 2. vznikly v odvolacím řízení náklady ve výši 11.858 Kč, tato částka představuje 9.500 Kč odměnu za účast u ústního jednání dne 26. 6. 2020, 300 Kč náhradu hotových výdajů za tento úkon právní služby dle ust. § 13 odst. 4 vyhlášky č. 177/1996 Sb. a 2.058 Kč 21% DPH. Každý z žalobců byl proto zavázán zaplatit dle ust. § 142 odst. 1 o. s. ř. procesně úspěšné žalované 2. na náhradě nákladů odvolacího řízení 1.976 Kč.
36. Žalobci byli zavázáni zaplatit náklady řízení před soudy obou stupňů žalované 2. ve lhůtě do tří dnů od právní moci tohoto rozsudku dle ust. § 160 odst. 1 o. s. ř., a to zástupkyni žalované 2. dle ust. § 149 odst. 1 o. s. ř.
37. Pro úplnost odvolací soud dodává, že v daném případě neshledal důvody pro postup dle ust. § 150 o. s. ř., neboť odvolacímu soudu ani nejsou známy majetkové poměry žalobců, kterým pro jejich nedoložení nebylo přiznáno osvobození od soudních poplatků, pročez je nadbytečné zabývat se dalšími předpoklady pro aplikaci ust. § 150 o. s. ř.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat dovolání k Nejvyššímu soudu v Brně ve lhůtě dvou měsíců ode dne doručení jeho písemného vyhotovení, prostřednictvím soudu, který ve věci rozhodoval v prvním stupni, jestliže napadené rozhodnutí závisí na vyřešení otázky hmotného nebo procesního práva, při jejímž řešení se odvolací soud odchýlil od ustálené rozhodovací praxe dovolacího soudu nebo která v rozhodování dovolacího soudu dosud nebyla vyřešena nebo je dovolacím soudem rozhodována rozdílně anebo má-li být dovolacím soudem vyřešena právní otázka posouzena jinak.

Ostrava 30. června 2020

JUDr. Lenka Severová v. r.
předsedkyně senátu